

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA NARODNA STRANKA
LIBERALNI DEMOKRATI

Zagreb, lipanj 2010.

S A D R Ž A J

stranica

I.	PODACI O STRANCI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2009.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Metode i postupci revizije	13
	Nalaz za 2009.	15
III.	MIŠLJENJE	16

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Klasa: 041-01/10-03/0010

Urbroj: 613-02-03-10-6

Zagreb, 16. lipnja 2010.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE NARODNE STRANKE – LIBERALNI DEMOKRATI ZA 2009.

Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji (Narodne novine 49/03 - pročišćeni tekst i 177/04), te odredbe članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata (Narodne novine 1/07), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske narodne stranke – Liberalni demokrati (dalje u tekstu: Stranka) za 2009.

Revizija je obavljena u razdoblju od 12. travnja do 16. lipnja 2010.

Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima (Narodne novine 93/94) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

I. PODACI O STRANCI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Stranka je pravna osoba, upisana je u registar političkih stranaka od 22. listopada 1990. U veljači 2005. stranka Libra je pristupila Hrvatskoj narodnoj stranci. U lipnju 2005. odobren je upis promjene naziva u registru političkih stranaka Republike Hrvatske. Novi naziv je Hrvatska narodna stranka – Liberalni demokrati. Skraćeni naziv stranke je HNS. Osoba ovlaštena za predstavljanje i zastupanje je predsjednik. Sjedište Stranke je u Zagrebu, Kneza Mislava 8.

Stranka sudjeluje u izgradnji političke volje građana u cilju izražavanja demokratskoga višestranačkoga sustava. Djeluje u skladu s ciljevima utvrđenim programom i statutom. Stranka se zalaže za razvitak Republike Hrvatske putem sudjelovanja u stvaranju i oblikovanju političke volje naroda, zauzimanja političkih stavova o svim bitnim pitanjima javnog života, te poticanja njihovog optimalnog rješavanja, sudjelovanja u izborima za predstavnička tijela građana na svim razinama u Republici Hrvatskoj, davanja smjernica svojim predstavnicima izabranim u predstavnička tijela i izvršna tijela državne vlasti i lokalne samouprave i uprave, praćenja rada državnih tijela, te nositelja javnih i društvenih ovlasti.

Stranka djeluje u skladu sa svojim programskim utemeljenjima i odlukama ovlaštenih tijela. Statut je najviši normativni akt kojim se uređuje unutarnji ustroj i upravljanje. Na temelju odredbi statuta doneseni su slijedeći akti: Pravilnik o financijskom poslovanju, kojim je određeno financijsko i materijalno poslovanje, Pravilnik o članstvu Hrvatske narodne stranke, Pravilnik o ustroju Središnjeg ureda, Pravilnik o radu sudova časti, kojim se propisuje ustroj sudova časti i postupak za utvrđivanje stranačke stege, te Poslovnik o radu središnjeg odbora, kojim je uređen sustav, ovlasti i način rada, te način odlučivanja središnjeg odbora.

Stranka je organizirana teritorijalno i funkcionalno. Teritorijalnu organizaciju čine podružnice s ograncima, županijske organizacije i regionalni savezi. Organizacijski oblici nemaju svojstvo pravne osobe. Podružnica je temeljna organizacijska jedinica, a osniva se za područje općine ili grada. U gradu Zagrebu podružnica se osniva za područje pojedine gradske četvrti. Koncem ožujka 2009., Stranka je imala 479 podružnica.

Ogranak se u pravilu osniva na području jedinice mjesne samouprave ili općine u kojoj ne postoji podružnica Stranke. Županijska organizacija se ustrojava na području županije, prema administrativno - teritorijalnoj podjeli Republike Hrvatske. Gradska organizacija grada Zagreba ima status županijske organizacije.

U regionalni savez povezuju se stranačke županijske organizacije u određenoj regiji. Ustrojeno je pet regionalnih saveza.

Središnja tijela Stranke su: sabor, središnji odbor, predsjedništvo, predsjednik središnjeg odbora, glavni tajnik, te nadzorni odbor.

Sabor je najviše programsko, statutarno i izborno tijelo, a čine ga predsjednik i dva potpredsjednika, članovi središnjeg odbora, predsjedništva i nadzornog odbora, glavni tajnik, predsjednici podružnica i županijskih organizacija, saborski zastupnici i članovi Vlade Republike Hrvatske iz redova Stranke, općinski načelnici, gradonačelnici, župani i njihovi zamjenici, izabrani predstavnici podružnica, i to po jedan predstavnik za 50 članova podružnice.

Sabor donosi Program i statut, odluke, deklaracije i druge akte iz svoje nadležnosti, raspravlja i donosi odluku o prestanku rada Stranke ili njenom spajanju s drugim političkim strankama, utvrđuje opću politiku, razmatra i ocjenjuje cjelokupno djelovanje, raspravlja i prihvata izvješća o radu središnjih tijela, bira i razrješava predsjednika i potpredsjednika, članove i zamjenike članova suda časti i nadzornog odbora, te obavlja druge poslove utvrđene poslovnikom i statutom.

Središnji odbor odgovara za provođenje odluka sabora, donosi odluke i zaključke, te daje preporuke i smjernice predsjedništvu, odlučuje o povezivanju i suradnji s drugim političkim strankama i nepolitičkim organizacijama, te članstvu u međunarodnim političkim i nepolitičkim organizacijama, odlučuje o stupanju Stranke u koaliciju s drugim političkim strankama na državnoj razini i istupanju iz koalicije, utvrđuje kandidate za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, za mandatara i članove Vlade Republike Hrvatske, te za predsjednika Republike Hrvatske, zauzima politička stajališta o pitanjima iz djelokruga Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske, donosi odluku o sazivanju sabora Stranke i obavlja pripreme za sjednice sabora, utvrđuje kandidate za izbor u tijela koje bira sabor, bira i razrješuje predsjednika i dva potpredsjednika središnjeg odbora, a na prijedlog predsjednika bira glavnog tajnika, raspravlja o stručnim analizama interesnih odbora, utvrđuje programske smjernice za pojedina područja političkog, ekonomskog i društvenog života, te obavlja druge poslove predviđene poslovnikom i statutom.

Predsjedništvo je najviše izvršno - političko tijelo Stranke. Predsjedništvo čine: predsjednik, dva potpredsjednika, počasni predsjednik, predsjednik središnjeg odbora i savjeta, predsjednik kluba zastupnika u Hrvatskom saboru, glavni tajnik, predsjednici regionalnih saveza, glasnogovornik, predsjednik mladih i predsjednica Ženske inicijative, voditelj Političke akademije, te devet članova koje bira središnji odbor, na prijedlog predsjednika. Predsjedništvo provodi odluke sabora i središnjeg odbora, koordinira rad regionalnih saveza i županijskih organizacija vezano za provođenje programa, analizira i daje mišljenja o aktualnim političkim pitanjima, osniva interesne odbore stranke i koordinira njihov rad, osniva i druga tijela u skladu s odredbama statuta, osmišljava i organizira provođenje političkih i poslovnih aktivnosti, imenuje središnji izborni stožer, organizira i provodi kontakte s javnošću, te regulira djelokrug rada glasnogovornika, radi na organizacijskom jačanju stranke i brine se o informiranosti članstva, pribavlja sredstva, organizira i brine se za materijalno i financijsko poslovanje, predlaže središnjem odboru financijski plan i završni račun, te visinu godišnje članarine i donošenje Pravilnika o članstvu. Također, predlaže Središnjem odboru voditelja Političke akademije, upravlja imovinom i odgovara za njezino korištenje, te obavlja druge poslove u skladu s poslovnikom i statutom.

Za potrebe obavljanja administrativnih, tehničkih i stručnih poslova predsjedništvo je osnovalo Središnji ured. Na čelu Središnjeg ureda je predstojnik, koji je za svoj rad odgovoran tajniku Stranke. Prema Pravilniku o ustroju, Središnji ured se sastoji od ureda za opće poslove, ureda za komunikacije, ureda za računovodstvo, ureda za informatiku i multimediju, te ureda za evidenciju članova. Za rad i djelovanje Središnjeg ureda odgovoran je predstojnik ureda.

Predsjednik Stranke rukovodi, predstavlja i zastupa, te upravlja, izvršava i provodi odluke nadležnih tijela, te odlučuje o tekućim poslovima vezanim za neposredno upravljanje. U skladu s usvojenim programima, odredbama statuta, odlukama i zaključcima sabora, središnjeg odbora i predsjedništva, donosi provedbene političke odluke, zaključke, upute i druge provedbene akte.

Nadalje, na temelju odredbi statuta, saziva sabor i središnji odbor ukoliko to ne učini predsjednik središnjeg odbora, predlaže središnjem odboru glavnog tajnika, glasnogovornika i do devet članova predsjedništva. Također, predlaže predsjedništvu donošenje odluke o raspuštanju predsjedništva podružnice, odnosno predsjednika županijske organizacije, te obavlja druge poslove u skladu sa statutom.

Glavni tajnik organizira i koordinira rad tijela Stranke, a zadužen je i odgovoran za unapređenje organizacijske stranačke strukture i unutarstranačke komunikacije, odgovara za provođenje odluka predsjedništva, predsjednika, središnjeg i nadzornog odbora, brine se i odgovara predsjedništvu za rad Središnjeg ureda, sudjeluje u pripremi i radu središnjih tijela, priprema i osigurava organizacijske, materijalne i tehničke uvjete za njihov rad, organizira i koordinira materijalno financijsko poslovanje, te obavlja druge poslove u skladu sa statutom i odlukama nadležnih tijela Stranke.

Savjet je političko - savjetodavno tijelo koje raspravlja o političkim pitanjima, programu i strategiji djelovanja, razmatra i donosi zaključke o svim pitanjima i aspektima društveno političkog života, predlaže inicijative, daje preporuke i mišljenja, te svojim radom pruža pomoć tijelima Stranke.

Nadzorni odbor ocjenjuje zakonitost i statutarnost rada svih stranačkih tijela, te financijsko materijalno poslovanje Stranke.

Na devetom Saboru održanom u travnju 2008. za predsjednika je izabran Radimir Čačić.

Tijekom 2009. u Stranci je bilo 25 zaposlenika, od čega u Središnjem uredu 15, a u županijskim organizacijama deset zaposlenika.

- Društvo u vlasništvu Stranke

Prema odredbama statuta, Stranka može osnovati poduzeće samostalno ili s drugim osobama u svrhu osiguranja materijalno-financijske osnove za rad. U prosincu 2005. je osnovano društvo Hanas d.o.o. (dalje u tekstu: Društvo). Jedini osnivač društva je Stranka. Temeljni kapital Društva je uplaćen u novcu i iznosi 24.800,00 kn. Djelatnost Društva je: trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, trgovina na malo, izdavačka djelatnost, istraživanje tržišta, ispitivanje javnog mnijenja, promidžba i tajnička djelatnost. S obzirom da Društvo nije obavljalo djelatnost za koju je registrirano, predsjedništvo Stranke je u svojstvu skupštine Društva donijelo odluku o prestanku rada Društva i imenovanju likvidatora u prosincu 2008.

Finansijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći finansijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilanca, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

- a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, ukupni prihodi su planirani u iznosu 12.385.000,00 kn, a ostvareni u iznosu 11.088.049,00 kn, što je za 1.296.951,00 kn ili 10,5% manje od planiranih.

U tablici broj 1 daju se podaci o planiranim i ostvarenim prihodima za 2009.

Tablica broj 1

Planirani i ostvareni prihodi za 2009.

u kn

Redni broj	Prihodi	Planirano	Ostvareno	Ostvarenje u %	Udjel ostvarenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi iz državnog proračuna	2.800.000,00	2.786.223,00	99,5	25,1
2.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	5.400.000,00	4.930.318,00	91,3	44,5
3.	Prihodi od članarina	830.000,00	778.138,00	93,8	7,0
4.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	3.275.000,00	2.501.658,00	76,4	22,6
5.	Drugi prihodi	80.000,00	91.712,00	114,6	0,8
Ukupno		12.385.000,00	11.088.049,00	89,5	100,0

- Prihodi iz državnog proračuna

Prihodi iz državnog proračuna su ostvareni u iznosu 2.786.223,00 kn, što je 25,1% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka, nezavisnih lista i kandidata, te Odluke o raspoređivanju sredstava za rad političkih stranaka u 2009., koju je donio Hrvatski sabor, Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Sredstva su raspoređena političkim strankama razmjerno broju zastupnika u vrijeme konstituiranja Hrvatskog sabora po zastupniku u iznosu 386.975,42 kn. Navedenom Odlukom je utvrđeno da za svakog izabranog zastupnika podzastupljenog spola pripada i pravo na naknadu u visini 10,0% iznosa predviđenog po svakom zastupniku. Za zastupnike podzastupljenog spola je doznačeno po zastupniku 425.672,96 kn. Za rad Stranke u 2009. doznačena su sredstva iz državnog proračuna, za sedam zastupnika od kojih su dvije žene u iznosu 2.786.223,00 kn, u skladu s navedenom Odlukom.

- Prihodi od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Prihodi od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvareni su u iznosu 4.930.318,00 kn, što je 44,5% ukupno ostvarenih prihoda. Ostvareni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata, te na temelju pojedinačnih odluka o financiranju Stranke iz njihovih proračuna.

Pravo na financiranje imaju one političke stranke, nezavisne liste i nezavisni vijećnici, koji djeluju na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno čiji je najmanje jedan kandidat izabran za člana predstavničkog tijela, a sredstva se raspoređuju razmjerno broju članova političke stranke u vrijeme konstituiranja predstavničkog tijela. Sredstva se doznačuju na račun ogranaka političkih stranaka, nezavisnih lista i nezavisnih članova predstavničkih tijela na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina su ostvareni od redovitih mjesecnih članarina i članskih doprinosa u iznosu 778.138,00 kn, što je 7,0% ukupno ostvarenih prihoda. Prema Pravilniku o finansijskom poslovanju Stranke, svaki član je dužan plaćati redovitu mjesecnu članarinu, koja se određuje prema statusu člana i položaju u Stranci. Članarine se uplaćuju na račun pripadajuće županijske organizacije i u cijelosti pripada organizacijskoj jedinici iz koje je član. Prihodi od redovitih mjesecnih članarina su ostvareni u iznosu 137.446,00 kn.

Za članove Stranke koji ostvaruju naknade za rad u upravnim vijećima i nadzornim odborima na razini države, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, je određeno plaćanje članskog doprinosa. Naknada se plaća teritorijalnoj organizaciji koja ih je predložila na spomenute dužnosti. Prihodi od članskog doprinosa ostvareni su u iznosu 640.692,00 kn.

Županijske organizacije vode evidenciju članova na svom području. Stanje broja članova u županijskim organizacijama se dostavlja tromjesečno Središnjem uredu radi usklađenja Središnjeg registra članova, koji se vodi u elektronskom obliku. Za primljene članarine se vode propisane evidencije i izdaju potvrde o primitku članarine u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija) (Narodne novine 26/07 i 148/09).

Prema odredbama Pravilnika o finansijskom poslovanju Stranke, Središnji ured utvrđuje finansijska zaduženja županijskih organizacija i prati njihovu realizaciju. Županijske organizacije su obvezne mjesечно plaćati članarinu Središnjem uredu u visini 1.000,00 kn. Također, su obvezne dio ostvarenih prihoda od članarina, te dio prihoda od članskog doprinosa, koji plaćaju članovi izabrani u predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te članovi izabrani u upravna vijeća i nadzorne odbore na državnoj razini i razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave), raspodijeliti na način da županijska organizacija zadržava 70,0% ostvarenih prihoda, a 30,0% se doznačava na središnji račun Stranke za poslovanje Središnjeg ureda.

- Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)

Prihodi od dobrovoljnih priloga donacija su ostvareni u iznosu 2.501.658,00 kn, što je 22,6% ukupno ostvarenih prihoda. Navedeni prihodi su ostvareni u skladu s odredbama članka 4., 5. i 6. Zakona o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata, te odredbama članka 2. Pravilnika o finansijskom poslovanju Stranke. Prema navedenim odredbama, dobrovoljni prilozi (donacije) su povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno doniraju novac, pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate, a uplaćuju se na središnji račun Stranke.

Za svaki primljeni dobrovoljni prilog (donaciju) izdaje se potvrda, te vodi evidencija u skladu s odredbama članka 4. Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku članarina i dobrovoljnih priloga (donacija).

Ukupno iskazani prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) se odnose na dobrovoljne priloge 151 fizičke osobe u iznosu 1.286.360,00 kn, te dobrovoljne priloge 52 pravne osobe u iznosu 1.215.298,00 kn. Na račun Središnjeg ureda dobrovoljne priloge u novcu u iznosu 834.060,00 kn uplatile su 143 fizičke osobe, a dobrovoljne priloge u proizvodima i uslugama u iznosu 452.300,00 kn dalo je osam fizičkih osoba.

Također, na račun Središnjeg ureda dobrovoljne priloge u novcu u iznosu 1.057.575,00 kn uplatilo je 49 pravnih osoba, a tri pravne osobe su dale dobrovoljne priloge u proizvodima i uslugama u iznosu 157.723,00 kn.

Dobrovoljni prilozi (donacije) fizičkih osoba u novcu su iznosili po osobi od 10,00 kn do 90.000,00 kn, a pravnih osoba od 200,00 kn do 500.000,00 kn. S donatorima su zaključivani ugovori o donacijama.

- Drugi prihodi

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 91.712,00 kn, što je 0,8% ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na otpis obveza prema odobrenjima dobavljača za isporučene proizvode i usluge u ranijim godinama, naknade članova za više izvršene troškove mobilne telefonije od dozvoljenih, kotizacije za sudjelovanje na seminarima Političke akademije i sportskim igrama, povrat predujmova za putne troškove, te kamate na depozite po viđenju i pozitivne tečajne razlike.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, ukupni rashodi su planirani u iznosu 12.385.000,00 kn, a izvršeni su u iznosu 12.811.495,00 kn, što je za 426.495,00 kn ili 3,4% više od planiranih.

U tablici broj 2 daju se podaci o planiranim i izvršenim rashodima za 2009.

Tablica broj 2

Planirani i izvršeni rashodi za 2009.

u kn

Redni broj	Rashodi	Planirano	Izvršeno	Izvršenje u %	Udjel izvršenja u %
1	2	3	4	5	6
1.	Rashodi za zaposlene	1.620.000,00	1.658.565,00	102,4	13,0
2.	Materijalni rashodi	9.715.000,00	10.367.426,00	106,7	80,9
2.1.	- Rashodi za promidžbu	4.700.000,00	4.795.391,00	102,0	37,4
2.2.	- Drugi materijalni rashodi	5.015.000,00	5.572.035,00	111,1	43,5
3.	Rashodi za amortizaciju	150.000,00	132.333,00	88,2	1,0
4.	Finansijski rashodi	300.000,00	276.840,00	92,3	2,2
5.	Rashodi za donacije (pomoći)	350.000,00	129.760,00	37,1	1,0
6.	Drugi rashodi	250.000,00	246.571,00	98,6	1,9
Ukupno		12.385.000,00	12.811.495,00	103,4	100,0
Manjak prihoda		0,00	1.723.446,00	-	-

- Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene su izvršeni u iznosu 1.658.565,00 kn, što je 13,0% ukupno izvršenih rashoda. Odnose se na neto plaće u iznosu 1.396.550,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 260.915,00 kn i druge rashode za zaposlene (božićnica i dar za djecu) u iznosu 1.100,00 kn. Uvjeti rada, prava i obveze zaposlenika i poslodavaca, ostvarivanje materijalnih prava te organizacija rada, određeni su Zakonom o radu i ugovorima o radu. Radni odnos zaposlenika zasniva se na temelju zaključenih ugovora o radu na neodređeno vrijeme za rad osam sati dnevno.

- Rashodi za promidžbu

Rashodi za promidžbu su izvršeni u iznosu 4.795.391,00 kn, što je 37,4% ukupno izvršenih rashoda. Odnose se na usluge promidžbe i informiranja za izbor članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i redovne promidžbene aktivnosti Stranke u iznosu 3.064.807,00 kn, te za izbor predsjednika Republike Hrvatske u iznosu 1.730.584,00 kn.

Značajnije usluge se odnose na promidžbu putem plakata i letaka u iznosu 959.949,00 kn, oglašavanja u elektronskim medijima u iznosu 703.588,00 kn, te nabavu raznog promidžbenog materijala u iznosu 281.700,00 kn.

Usluge oglašavanja u elektronskim medijima se odnose na usluge oglašavanja putem televizijskih kuća u iznosu 435.507,00 kn i radio postaja u iznosu 118.081,00 kn, te usluge izrade i prikazivanja audio video spota u iznosu 150.000,00 kn. Usluge oglašavanja putem televizijskih kuća su nabavljenе od tri televizijske kuće, od čega u se na oglašavanje putem javne televizije odnosi 173.830,00 kn, oglašavanje putem jedne komercijalne televizije u iznosu 144.720,00 kn, te druge komercijalne televizije u iznosu 116.957,00 kn.

Usluge za promidžbu su nabavljenе u skladu sa zaključenim ugovorima, ponudama i narudžbenicama Stranke.

- Drugi materijalni rashodi

Drugi materijalni rashodi su izvršeni u iznosu 5.572.035,00 kn, što je 43,5% ukupno izvršenih rashoda. Odnose se na usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 1.041.757,00 kn, naknade troškova zaposlenima, članovima povjerenstava, volonterima i drugim vanjskim suradnicima Stranke u iznosu 959.846,00 kn, usluge reprezentacije u iznosu 866.128,00 kn, materijala i energije u iznosu 643.266,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu 482.821,00 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 337.750,00 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 199.863,00 kn, članarine u iznosu 76.547,00 kn, komunalne usluge u iznosu 72.569,00 kn, računalne i zdravstvene usluge u iznosu 53.290,00 kn, kotizacije u iznosu 49.783,00 kn, usluge student servisa u iznosu 41.649,00 kn, usluge registracije vozila i premije osiguranja u iznosu 27.566,00 kn, usluge oglašavanja u dnevnom tisku u iznosu 22.084,00 kn, grafičke, tiskarske i druge nespomenute usluge u iznosu 697.116,00 kn.

U okviru rashoda za članarine evidentirane su članarine za članstvo u Europskoj liberalno-demokratskoj i reformskoj stranci (ELDR) u iznosu 53.603,00 kn i članarine udrugama u zemlji u iznosu 22.944,00 kn.

- Rashodi za donacije (pomoći)

Rashodi za donacije (pomoći) su izvršeni u iznosu 129.760,00 kn, što je 1,0% ukupno izvršenih rashoda, a odnose se na tekuće prijenose sredstava građanima, javnim ustanovama, neprofitnim organizacijama i udrugama.

Tekući prijenosi sredstava građanima, javnim ustanovama i udrugama su izvršeni na temelju zamolbe građana, odnosno ustanova, neprofitnih organizacija i udruga radi doprinosa u rješavanju poteškoća vezano za finansijske, materijalne i druge uvjete rada, a odobravala ih je ovlaštena osoba.

- Drugi rashodi

Drugi rashodi su izvršeni u iznosu 246.571,00 kn, što je 1,9% ukupno izvršenih rashoda, a odnose se na troškove izvršene u ovršnim postupcima i druge naknade šteta.

U poslovnim knjigama u okviru drugih nespomenutih materijalnih rashoda i rashoda za donacije (pomoći) su evidentirani prijenosi sredstava između organizacijskih jedinica Stranke u iznosu 413.239,00 kn. Prema Pravilniku o finansijskom poslovanju Stranke, Središnji ured utvrđuje finansijska zaduženja županijskih organizacija i prati njihovu realizaciju. Županijske organizacije su obvezne mjesečno plaćati članarinu Središnjem uredu u visini 1.000,00 kn. Također, su obvezne dio ostvarenih prihoda od članarina, te dio prihoda od članskog doprinosa koje plaćaju članovi izabrani u predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te članovi izabrani u upravna vijeća i nadzorne odbore na državnoj razini i razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave), raspodijeliti na način da županijska organizacija zadržava 70,0% ostvarenih prihoda, a 30,0% se doznačava na središnji račun Stranke za potrebe Središnjeg ureda. S obzirom da su prihodi ostvareni i iskazani kao prihodi županijskih organizacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave), a rashodi izvršeni i evidentirani za materijalne i druge rashode poslovanja u Središnjem uredu, u tijeku obavljanja revizije finansijske transakcije između organizacijskih jedinica su isključene iz rashoda poslovanja u iznosu 413.239,00 kn radi točnog iskazivanja rezultata poslovanja.

- Manjak prihoda

Prema konsolidiranim Izvještaju o prihodima i rashodima, ukupni prihodi Stranke iznose 11.088.049,00 kn, ukupni rashodi iznose 12.811.495,00 kn, te manjak prihoda iznosi 1.723.446,00 kn. Manjak prihoda iz ranijih razdoblja prenesen je u iznosu 2.795.285,00 kn, a u 2008. je iskazan višak prihoda u iznosu 599.132,00 kn, te je manjak prihoda za pokriće u narednom razdoblju prenesen u iznosu 3.919.599,00 kn. Pokriće manjka je predviđeno u naredne dvije godine poduzimanjem niza mjera u cilju učinkovitije naplate prihoda od članarina i članskog doprinosa, te iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2009., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 1.715.157,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2009.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	1.089.017,00	1.038.471,00	95,4
2.	Financijska imovina	1.101.560,00	676.686,00	61,4
2.1.	Novčana sredstva i depoziti	970.170,00	418.713,00	43,2
2.2.	Potraživanja	129.372,00	125.160,00	96,7
2.3.	Zajmovi	-	60.500,00	-
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	-	24.800,00	-
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	2.018,00	47.513,00	-
Ukupno imovina		2.190.577,00	1.715.157,00	78,3
3.	Obveze	4.011.685,00	4.788.721,00	119,4
4.	Vlastiti izvori	-1.821.108,00	-3.073.564,00	168,8
Ukupno obveze i vlastiti izvori		2.190.577,00	1.715.157,00	78,3

Vrijednost nefinancijske imovine se odnosi na dugotrajnu imovinu u iznosu 255.487,00 kn i kratkotrajnu imovinu u iznosu 699,00 kn, te imovinu u pripremi u iznosu 782.285,00 kn. U okviru dugotrajne imovine iskazana je vrijednost uredske opreme i namještaja u iznosu 832.091,00 kn, prijevoznih sredstava u iznosu 232.778,00 kn, telefona, komunikacijske i druge opreme u iznosu 197.443,00 kn, ulaganja u računalne programe u iznosu 32.544,00 kn, ulaganja u uređaj za pogon plinom vozila u najmu u iznosu 17.500,00 kn, knjiga, umjetničkih djela i drugih izložbenih vrijednosti u iznosu 13.571,00 kn, te ispravka vrijednosti dugotrajne imovine u iznosu 1.070.440,00 kn.

Imovina u pripremi u iznosu 782.285,00 kn se odnosi na ulaganja Središnjeg ureda u prostor dobiven na korištenje od Grada Zagreba.

U odnosu na prethodnu godinu, vrijednost nefinancijske imovine manja je za 50.546,00 kn ili 4,6% zbog prodaje dugotrajne imovine (vozila).

Financijska imovina u iznosu 676.686,00 kn se odnosi na novac u banci i blagajni u iznosu 418.713,00 kn, potraživanja u iznosu 125.160,00 kn, zajmove u iznosu 60.500,00 kn, udjele u društvu u vlasništvu Stranke u iznosu 24.800,00 kn, te rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 47.513,00 kn.

U okviru potraživanja u iznosu 125.160,00 kn je iskazana vrijednost depozita u bankama u iznosu 53.000,00 kn, uplaćenih jamčevina kod zaključenja ugovora o operativnom najmu vozila u iznosu 42.462,00 kn, predujmova isplaćenih za službeni put u iznosu 21.357,00 kn, te potraživanja od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za bolovanje iznad 42 dana i više uplaćene doprinose za zdravstveno osiguranje u iznosu 8.341,00 kn.

Zajam u iznosu 60.500,00 kn je odobrila županijska organizacija Središnjem uredu na temelju odluke odgovorne osobe u iznosu 60.000,00 kn. Zajam u iznosu 500,00 kn je odobren društvu u vlasništvu Stranke.

Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda je iskazana za plaćanja računa dobavljača koji nisu izvršeni u izvještajnom razdoblju u iznosu 47.513,00 kn.

Obveze i izvore financiranja čine obveze u iznosu 4.788.721,00 kn i negativni izvori financiranja u iznosu 3.073.564,00 kn. Izvori financiranja iskazani su u negativnom iznosu, jer je ostvaren manjak prihoda poslovanja u iznosu 4.332.838,00 kn, a vlastiti izvori iznose 1.259.274,00 kn.

U okviru obveza iskazane su obveze za materijalne rashode u iznosu 2.825.607,00 kn, obveze za kredite prema poslovnim bankama u zemlji u iznosu 1.453.802,00 kn, obveze za primljene zajmove u iznosu 484.450,00 kn, obveze za financijske rashode (naknade za usluge platnog prometa i bankarske usluge) u iznosu 1.050,00 kn, te odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja u iznosu 23.812,00 kn.

Obveze za materijalne rashode u iznosu 2.825.607,00 kn se odnose na obveze prema dobavljačima 2.623.570,00 kn, obveze za zaposlene (bruto plaće za prosinac 2009.) u iznosu 169.428,00 kn, obveze za naknade troškova službenih putovanja u iznosu 32.409,00 kn i druge obveze u iznosu 200,00 kn,

Vrijednosno značajnije obveze prema dobavljačima su iskazane za usluge promidžbe putem plakata velikog formata u iznosu 712.521,00 kn, radove izvršene u ranijim godinama na uređenju poslovnog prostora Stranke u iznosu 310.285,00 kn, usluge tiska plakata i drugog promidžbenog materijala u iznosu 107.167,00 kn, isporučeni uredski materijal i obavljene usluge održavanja fotokopirnih aparata u iznosu 38.854,00 kn, te za usluge pripreme i dostave hrane u iznosu 35.375,00 kn.

Obveze za kredite prema poslovnim bankama u zemlji se odnose na dugoročni kredit u iznosu 1.276.786,00 kn i kratkoročni kredit u iznosu 177.016,00 kn. Dugoročni kredit je odobren na temelju ugovora zaključenog s poslovnom bankom za financiranje predizborne promidžbe Stranke u 2007. u iznosu 2.750.000,00 kn Dodacima ugovoru je ugovoren rok povrata kredita do konca siječnja 2011., uz obračun redovne kamate u visini prinosa trezorskih zapisa Ministarstva financija na 182 dana, uvećano za 4,5% godišnje. Do konca 2009. vraćen je dio kredita u iznosu 1.473.214,00 kn, od čega u 2008. iznos 687.500,00 kn, a 785.714,00 kn u 2009., te obveze za povrat kredita u narednom razdoblju iznose 1.276.786,00 kn. Stranka je u 2009. s drugom poslovnom bankom zaključila ugovor i dodatak ugovoru o kratkoročnom kreditu u iznosu 27.000 EUR, što čini protuvrijednost 197.016,08 kn s rokom otplate do početka studenoga 2010. Koncem 2009. vraćen je dio kredita u iznosu 20.000,00 kn. Sredstva kratkoročnog kredita korištena su za financiranje rashoda predizborne kampanje u Varaždinskoj županiji.

Obveze za primljene zajmove se odnose na obveze prema organizacijskim jedinicama, trgovačkim društvima i udrugama za zajmove u iznosu 484.450,00 kn. Vrijednosno značajnije obveze u iznosu 290.499,00 kn su iskazane za beskamatne pozajmice odobrene od trgovačkog društva u iznosu 120.000,00 kn, pozajmice udruge građana u iznosu 74.000,00 kn, pozajmice organizacijske jedinice u iznosu 60.000,00 kn, te za pozajmice odobrene u ranijim godinama od drugog trgovačkog društva u iznosu 36.499,00 kn.

U lipnju 2009. s trgovačkim društvom za marketing i komunikacije je zaključen ugovor o kratkoročnoj beskamatnoj pozajmici u iznosu 250.000,00 kn. Sredstva su doznačena na središnji račun u skladu s ugovorom, nakon čega je sa spomenutim društvom zaključen ugovor o donaciji u studenome 2009. Ugovorom je utvrđeno da se dio pozajmice prenamjenjuje u dobrovoljni prilog - donaciju bez obveze vraćanja u iznosu 130.000,00 kn, a razlika se pozajmljuje u iznosu 120.000,00 kn. Povrat pozajmice nije vezan za rok, nego prema mogućnostima Stranke. Podaci o dobrovoljnem prilogu (donaciji) su javno objavljeni na web stranici Stranke.

Koncem 2009. udruga građana je na temelju zaključenog ugovora odobrila beskamatnu pozajmicu u iznosu 74.000,00 kn.

Koncem 2009. vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora je smanjena za 475.420,00 kn ili 21,7% u odnosu na stanje 1. siječnja 2009. Vrijednosno značajnije smanjenje imovine se odnosi na smanjenje vrijednosti finansijske imovine za 424.874,00 kn ili 38,6% .

II. REVIZIJA ZA 2009.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost finansijskih izvještaja,
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i finansijsko računovodstveno poslovanje,
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda,
- provjeriti pravilnost izvršenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li finansijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom Stranke, te
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Uspoređeni su podaci iskazani u finansijskim izvještajima s podacima iz ranijeg razdoblja i podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primjenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera računa, te računska točnost dokumentacije u vezi rashoda za zaposlene, materijalnih rashoda, rashoda za amortizaciju, rashoda za donacije (pomoći), te drugih rashoda. Obavljeni su razgovori sa zakonskim predstavnikom i drugim zaposlenicima i pribavljeni obrázloženja, odgovornih osoba o poslovnim događajima. Provjereni su podaci objavljeni na web stranici Stranke.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2008.

Državni ured za reviziju je obavio reviziju finansijskih izvještaja i poslovanja Stranke za 2008., o čemu je sastavljeno izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Stranci je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u dalnjem poslovanju.

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, Državni ured za reviziju je predložio da se uspostavi sustav unutarnjih kontrola, te doneše godišnji program rada uz opis aktivnosti i zadatka koje se planiraju provesti, potrebna sredstva za provedbu aktivnosti i izvori financiranja.

Državni ured za reviziju je naložio obavljanje popisa imovine, potraživanja i obveza koncem godine, evidentiranje imovine, obveza, izvora vlasništva, prihoda i rashoda, te sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08 i 7/09). Također je dana preporuka da se kod izrade finansijskih izvještaja, finansijske transakcije između organizacijskih jedinica isključe. Za službena putovanja i korištenje privatnih vozila u službene svrhe je dan nalog da se isplata naknada obavlja na temelju putnih naloga sastavljenih u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak (Narodne novine 95/05, 96/06, 68/07, 146/08 i 2/09). Također je naloženo pribavljanje odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o visini i raspoređivanju sredstva za rad Stranke, te kontrola naplate navedenih sredstava u skladu s donesenim odlukama.

Revizijom za 2009. je utvrđeno prema kojim je nalozima i preporukama postupljeno, a koje su u postupku izvršenja.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- Donesen je godišnji program rada uz opis aktivnosti i zadataka koje se planiraju provesti, potrebna sredstva za provedbu aktivnosti i izvori financiranja.
- Uspostavljen je sustav finansijskog upravljanja i kontrola na način da predsjednici organizacijskih jedinica obavljaju kontrolu zaprimljenih računa, ovjeravaju račun pečatom, a svojim potpisom jamče da je poslovni događaj nastao u cilju ostvarenja programa Stranke, nakon čega se odobrava plaćanje i knjiženje na odgovarajućim računima računskog plana propisanog za računovodstvo neprofitnih organizacija.
- Isplata naknada za službena putovanja i korištenje privatnih vozila u službene svrhe obavljana je na temelju putnih naloga sastavljenih u skladu s odredbama Pravilnika o porezu na dohodak.
- Pribavljene su odluke o visini sredstava za redovito financiranje političkih stranaka iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a pojedine organizacijske jedinice su poduzele mjere za naplatu predviđenih sredstava za financiranje Stranke.
- Finansijske transakcije između organizacijskih jedinica su isključene iz drugih materijalnih rashoda i rashoda za donacije (pomoći) radi točnog iskazivanja rezultata poslovanja.

Nalog u postupku izvršenja:

- Popis imovine i obveza za Stranku u cijelini odnosno za sve organizacijske jedinice sa stanjem na dan 31. prosinca 2009.

Stranka je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2009.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: sustav unutarnjih kontrola, djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi i rashodi, te imovina i obveze.

Obavljenom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti.

Stranka u očitovanju navodi da u cijelosti prihvaca navode iz Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Stranke za 2009.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 4. i 7. Zakona o državnoj reviziji, obavljena je finansijska revizija Stranke za 2009. Revizijom su obuhvaćeni finansijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Postupci revizije su provedeni u skladu s INTOSAI revizijskim standardima i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Revizija je planirana i obavljena na način koji pruža razumno uvjerenje jesu li finansijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, finansijski izvještaji u svim značajnim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja, te stanje imovine i obveza.

Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti i propusti vezani uz usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, koji bi utjecali na izražavanje drukčijeg mišljenja.

4. Stranka je donijela Program rada za razdoblje od 2008. do 2012., te godišnji Program rada i finansijski plan za 2009. Planirani su ukupni prihodi i rashodi u iznosu 12.385.000,00 kn. Prema konsolidiranom Izvještaju o prihodima i rashodima, ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 11.088.049,00 kn, izvršeni ukupni rashodi u iznosu 12.811.495,00 kn, te je iskazan manjak prihoda u iznosu 1.723.446,00 kn. S obzirom da je manjak prihoda iz ranijih razdoblja prenesen u iznosu 2.795.285,00 kn, a u 2008. je iskazan višak prihoda u iznosu 599.132,00 kn, prenesen manjak za pokriće u narednom razdoblju iznosi 3.919.599,00 kn. Pokriće manjka je predviđeno u naredne dvije godine poduzimanjem mjera u cilju učinkovitije naplate prihoda od članarina i članskog doprinosa, te prihoda po posebnim propisima iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ostvareni prihodi su korišteni najvećim dijelom za usluge promidžbe i informiranja, telefona, reprezentacije, zakupa prostora, tiska i nabavu raznog promidžbenog materijala vezano za lokalne i predsjedničke izbore, te održavanje sabora Stranke i Političku akademiju u skladu s Programom rada za 2009. U skladu s odredbama članka 19. Zakona o financiranju političkih stranaka nezavisnih lista i kandidata, na web stranici Stranke je objavljen Izvještaj o prihodima i rashodima Stranke za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2009., te evidencije o primljenim dobrovoljnim prilozima (donacijama) u novcu i u obliku proizvoda i usluga od fizičkih i pravnih osoba. Revizijom je utvrđena nepravilnost vezano uz popis imovine i obveza pojedinih županijskih organizacija. Navedene organizacijske jedinice nisu u obavile popis imovine i obveza. S obzirom, da su podaci iskazani u finansijskim izvještajima realni, navedene nepravilnosti nisu utjecale na izražavanje drukčijeg mišljenja.